

Dokumentaaluuring ja mängufilm "Kesktulepadrun"

"Kesktulepadrun" on ambitsioonikas ja mitmetahuline audiovisuaalne projekt, mis koosneb kahest omavahel tihedalt seotud osast: dokumentaaluuringust ja mängufilmist. Projekti eesmärk on uurida ja esile tuua ajateenistuse, reservteenistuse ja alternatiivteenistuse mõju inimestele ning luua sellest inspireeritud mängufilm, mis annab noortele ja laiemale publikule kaasahaarava ja mõtlemapaneva vaate Eesti riigikaitsest.

Eesmärk:

Dokumentaaluuring "Kesktulepadrun" on Eesti ajateenistuse, reservteenistuse ja alternatiivteenistuse kaardistamiseks loodud projekt, mille eesmärk on koguda lugusid ja perspektiive, mis avavad Kaitseväe kogemust erinevate nurkade alt. Dokumentaali kaudu anname hääle neile, kes on teenistuses käinud, valinud alternatiivteenistuse või otsustanud Kaitseväge mitte minna. Lisaks informatiivsele ja motiveerivale mõõtmele on dokumentaalfilmi eesmärk luua alus mängufilmi "Kesktulepadrun" karakterite, narratiivi ja temaatiliste suundade väljatöötamiseks. Dokumentaal avab siira, laiapindse ja usaldusväärse arutelu selle üle, mida tähendab tänapäeva Eestis teenida oma riiki.

Struktuur ja lähenemine:

Dokumentaalfilm koosneb kahest põhielemendist:

- Individuaalsed intervjuud
- Lood kolmest sihtrühmast

Sihtrühmad:

- Ajateenistuse läbinud reservväelased
- Alternatiivteenistuse valinud inimesed
- Isikud, kes väldivad või keelduvad ajateenistusest

Iga rühm läheneb teemale erineva taustaga, pakkudes rikkalikku spektrit kogemustest ja arusaamadest.

Ühised arutelud ja kogemuste jagamine grupis:

- Reservväelaste jaoks korraldatakse lõkkeõhtu ümarlaua formaadis (roundtable), kus osalejad saavad vabas õhkkonnas jagada oma lugusid, meenutusi ja arusaamu.
- Alternatiivteenistuse läbinud kutsutakse kokku kohvikulauda, kus jagatakse kogemusi vabas ja hubases keskkonnas.
- Neile, kes on Kaitseväest hoidunud, luuakse lõõgastav keskkond, näiteks saun, kus saavad avameelselt rääkida oma põhjustest ja tunnetest.

Koondarutelu – vastandlike seisukohtade ühislaud:

Kõige huvitavamad ja mitmekülgsemad isikud kõigist kolmest rühmast (ligikaudu 3 esindajat igast) kutsutakse kokku neutraalsesse, kontrollitud keskkonda, kus nad saavad arutada ja väidelda teemal: "Kas Kaitseväge minek on vajalik ja miks?" Arutelu eesmärk on pakkuda vaatajale sügavamat arusaama erinevatest seisukohtadest ja tuua esile argumente kõigilt osapooltelt.

Ülesehitus:

Intervjuude formaat: Jälgiv ja vahetu kaameratöö keskendub põhiliste aspektidele – inimesed, emotsioonid, keskkond. Visuaalne keel on intiimne ja realistlik, rõhutades iga loo isiklikku kaalu.

Katteplaanid: Kui intervjuudes ilmnevad eriti huvitavad lood või olukorrad, filmitakse lisakaadreid nende kodudest, töökohast või muudest olulistest keskkondadest, et lisada dimensiooni ja konteksti.

Montaaž: Filmi ülesehitus on jagatud kolme peatükki, millest igaüks keskendub ühele rühmale, järgides intervjuudelt grupiarutelule liikuvat narratiivi. Dünaamika säilitamiseks peale iga rühma tutvustamiseks rõhutatakse montaaži ristlõikamist gruppide vahel, et anda terviklikumat pilti.

Küsimused ja teemad:

Iga sihtrühmaga töötamisel kasutatakse konkreetseid küsimusi, et avada nende mõtted ja tunded ajateenistuse ja riigikaitse teemal:

Reservväelased (ajateenistuse läbinud):

Fookuses on mälestused, õppetunnid, emotsionaalsed ja naljakad hetked, ning kuidas teenistus neid muutnud on. Näited küsimustest:

1. Mis on kõige meeldejäävam lugu, mis sul ajateenistuses juhtus?
2. Nimeta mõni hetk, kus tundsid end eriti uhkelt?
3. Mis oli kõige raskem hetk ja kuidas sellega hakkama said?
4. Räägi mõni naljakas või piinlik lugu, mida tagantjärele meenutate?
5. Kes olid su sõbrad teenistuses? Millised hetked nendega meenuvad?
6. Mis õpetas sulle midagi uut enda kohta?
7. Mis on kõige ootamatum asi, mis sinuga teenistuses juhtus?
8. Kas on mõni lugu, kus pidid näitama julgust või tegema raske otsuse?
9. Milline oluline õppetund jäi sul teenistusest meelde ja kuidas seda täna kasutad?
10. Millise nõuande annaksid tulevastele ajateenijatele?

Asendusteenistuse valinud:

Keskendume sellele, miks nad asendusteenistuse valisid, kuidas nad hindavad oma kogemust ja millist tähendust see neile andis. Näited küsimustest:

1. Mis pani sind valima asendusteenistuse? Kas juhtus midagi konkreetset, mis pani valiku kasuks otsustama?
2. Kuidas möödus su esimene päev asendusteenistuses ja millised tunded sul tekkisid?
3. Mis hetkel tundsid, et teed midagi olulist? Milline see hetk oli?
4. Räägi mõnest huvitavast või raskest olukorrast, millega teenistuses kokku puutusid.
5. Kuidas on asendusteenistus muutnud su arusaama riigikaitsest või ühiskonnast?
6. Millal tundsid, et asendusteenistus oli õige valik? Mis juhtus?
7. Kas on mõni oskus või kogemus, mille asendusteenistusest said ja mida hindad?

8. Räägi mõnest korrast, kus tundsid suurt vastutust oma töö eest.
9. Mis on kõige üllatavam asi, mis sinuga asendusteenistuses juhtus?
10. Kui peaksid jagama ühe loo, mis kirjeldab kõige paremini su aega asendusteenistuses, mis see oleks?

Kaitseväest hoidunud:

Uuritakse nende otsuste põhjuseid, tundeid Kaitseväe suhtes ja alternatiivseid nägemusi riigikaitsest. Näited küsimustest:

1. Miks sa ei taha Kaitsevärke minna?
2. Kas Kaitseväes käimise mõte teeb sind närviliseks või murelikuks? Miks?
3. Kuidas arvad, kas saaksid riiki kaitsta ka muul viisil kui Kaitseväes?
4. Kust on tulnud sinu arusaamad Kaitseväest? Kas sõpradelt, perelt või mujalt?
5. Kas on olemas mingi stereotüüp või jutt Kaitseväe kohta, mis sind mõjutab?
6. Kas su pere või sõbrad on avaldanud survet, et peaksid minema Kaitsevärke?
7. Mis muudaks Kaitsevärke minemise sinu jaoks vastuvõetavamaks?
8. Kas oled mõelnud asendusteenistusele Kaitseväe asemel?
9. Kuidas sa suhtud sellesse, et Kaitsevärke minemine on kohustuslik?
10. Kui saaksid valida, siis kuidas sooviksid riiki kaitsta ilma Kaitsevärke minemata?

Kokkuvõte ja tulemused:

Dokumentaalfilm lõpeb koondaruteluga, kus vastandlikud vaatenurgad kohtuvad. Loodetavasti avaneb sellega vaatajatele mitmekülgne pilt, mis kummutab müüte ja stereotüüpe, tuues esile ajateenistuse ja riigikaitse tegeliku tähenduse, vajalikkuse. Dokumentaaluuringu käigus kogutud lood ja iseloomud loovad tugeva vundamendi mängufilmi "Kesk tulepadrun" karakterite ja narratiivi arendamiseks, viies projekti järgmisele tasemele.

Peamine eesmärk:

Tuua esile Eesti Kaitseväe ja riigikaitse väärtus, tõsta teadlikkust ja inspireerida inimesi nägema ajateenistust mitte ainult kohustusena, vaid kui võimalust enesearenguks, kogukonna loomiseks ja riigi teenimiseks.

Mängufilmi arendus

Pealkiri:

Keskturepadrun

Mängufilmi Formaat:

Musta huumori ja psühholoogilise draama elementidega dokumentaalse lähenemisega mängufilm, mis käsitleb noore mehe arengulugu ja identiteedi tähendust Eesti Kaitseväge keskkonnas.

Lühikokkuvõtte:

Sotsiaalselt kohmakas noormees astub vabatahtlikult Eesti Kaitsevähke, lootes leida elus selgust ja eesmärki. Jagatud raskuste, absurdse huumori ja ootamatu kaaslaskonna keskel on ta sunnitud vastama küsimusele, kes ta tegelikult on ja mida tähendab kuhugi kuuluda.

Mängufilmi sisu ja teemad:

Keskturepadrun uurib Eesti Kaitsevähes teenimise kogemust läbi noore sõduri, rms Männiku, pilgu. Film keskendub kaitsevähelise elu argisusele, põnevusele ja sügavusele, viies vaataja teekonnale, kus sõdurid jagavad ühiseid hetki – valu, nalja, kaotust ja vastutust – ning loovad sidemeid, mis kujundavad nende identiteeti.

Lugu on inspireeritud tõelistest reservväelaste lugudest, mis heidavad valgust Kaitseväheteenistuse igapäevasele reaalsusele. Film küsib sügavaid eksistentsiaalseid küsimusi, nagu „Kes ma olen?” ja „Mida tähendab olla osa suuremast tervikust?”

Mängufilmi süžee:

Männik, sotsiaalselt isoleeritud ja enesesse tõmbunud noormees, otsustab liituda Kaitsevähaga, uskudes, et see annab talle selge sihi ja kindlustunde elus. Alguks on täis šokke: karm distsipliin, kummalised rutiinid ja absurdne huumor defineerivad elu kaitsevähes.

Männik määratakse jakku, kus teenivad sõdurid erinevatest Eesti piirkondadest ja taustadest – linnanoored, maapoiste tugev selgroog ja venekeelsed eestlased, kes kõik toovad oma unikaalse elukogemuse. Need erinevad maailmad põrkuvad, pakkudes lõputult koomilisi ja konfliktseid situatsioone, kuid ka võimalusi teineteiselt õppida ja mõista kaaslaste sisemaailma.

Suhteid ja pinget lisab Männiku „parim vaenlane,” üksuse liige rms Jallajas, kellega tal kujuneb välja keeruline, kuid õpetlik side. Just vastandik suhe Jallajasega pakub talle lõpuks kõige suuremaid õppetunde vastutuse, ühtsuse ja enese mõistmise kohta.

Loo kulminatsioonis leiab Männik end teenistuse lõpus kaitseväge linnaku väravate ees, peeglisse vaatamas ja küsimas endalt küsimust, mida ta ei arvanud end kunagi küsivat: „*Kes ma siis olen?*”

Visuaalne ja stilistiline lähenemine:

Film ühendab dokumentaalse realismi ja esteetilise lähenemise. Inspiratsioon pärineb filmidest nagu *Jarhead* ja *Full Metal Jacket* – must huumor ja visuaalne minimalism põimuvad emotsionaalse sügavusega. Kaamera jääb tihti intiimseks, keskendudes karakterite sisemaailmale ja jagatud hetkedele.

Peamised teemad ja uurimisvaldkonnad:

- **Kaaslaskond:** Mida tähendab olla osa meeskonnast? Jagatud vastutus, jagatud absurd.
- **Identiteet ja kasv:** Noormehe teekond eneseleidmiseni läbi sõpruse ja emotsionaalsete väljakutsete.
- **Ühiskondlikud taustad:** Erinevad kultuurilised ja sotsiaalsed kogemused ühes jaos, peegeldades Eesti mitmekesisust.
- **Käitseväeline kord:** Rutiinide, distsipliini ja komöödia läbi sügavamate küsimuste uurimine.

Mängufilmi eesmärk:

Keskturepadrun ei ole ainult lugu sõduriks olemisest. See on lugu inimestest – nende kasvust, suhetest ja sellest, kuidas ühised kogemused kujundavad meid kõiki. Film pakub universaalset sõnumit, mis ühendab musta huumori ja sügava inimliku peegelduse kasvatades patriotismi.